

ODDAWANY (31) *part praet pass impf*

oddawany (27), **oddawan** (4).

o jasne, pierwsze a pochylone; w formach niezłożonych drugie a pochylone, w formach złożonych jasne. sg m N (*praed*) oddawân (1). \diamond f N (*praed*) oddawanã (11). \diamond n N (*praed*) oddawãno (3) *KromRozm I, WujNT, PowodPr*, oddawané (3) *Phil, SarnStat* (2); ~ -é (2), -(e) (1). \diamond pl N m pers oddawani (1). subst oddawané (12); -é (6), -(e) (6).

Składnia dopełnienia sprawcy: oddawany od kogo (6), przez kogo (1) WujNT.

Sł stp s.v. oddawać, Cn, Linde brak.

1. Dawany (16) :

a. Dawany pod dozór [komu] (1) : áby Skarb Koronny był rządnie oddawan Podkárbiému. *SarnStat* 334.

b. Dawany na mocy ustawy, zobowiązania: uiszczany, płacony (7) :

W połączeniu z rzeczownikiem określającym rodzaj świadczenia [w tym: annaty (3), arendy (2), kwarta (1), łanowe (1), pobory (1)] (7): z tych wżyftkich dóbr qwártá R.P. według rewiziiéy/ y piérwzýy Conftituciiéy oddawána bydz ma SarnStat 105; po wybraniu łanowégo/ y inżyich poborów/ które według czáfów przeopilánych oddawané bydz máią. SarnStat 346, 90, 104, 175 [2 r.], 362.

Wyrażenie: »oddawany do skarbu« (1): Pod winą duplicis Annatae, máią bydz oddawané do fkárbu. SarnStat 175.

c. Przekazywany (zawsze o podatkach przekazywanych do skarbu przez poborców) (8) : DOchody/ pożytki/ prowentá wżyftkié y wżelákié/ ták z Stároftw/ Dżierżaw/ Ceł/ y inych wżelákich [...] oddawané bydz máią/ pod vtráceniém Stároftwá/ Dżierżawy/ iefliby których Stároftá/ álbo Dżierżawcá zá który rok prowentów do którego fkárbu nie wydał. *SarnStat* 1202.

*Wyrażenie: »do skarbu oddawany« (6): Z ktorych [prowentów] piérwża część niechayby [...] do fkárbu Krolá Iego M. druga do tego fkárbu Rzeczypołp: oddawána bylá *VotSzl D*; iżby [...] ty pieniądze ktore zá łakry támże [do Rzymu] pošyłáią/ do tego fkárbu Rzeczypołp: oddawáne były *VotSzl Dv, E2, D3v* [2 r.], *Ev*.*

W przeni (1) :

*Wyrażenie: »do rąk [czyich] oddawany« (1): áby wżyftkié prowenty Stołu nálezego Królewłkiégo [...] do fkárbu nálezego/ á do rąk iego [podskarbiego] były oddawané *SarnStat* 360.*

2. Dawany pod władzę, opiekę (2) :

a. Człowiekowi, w celu wymierzenia kary [do kogo] (1) :

*Wyrażenie: »do więzienia oddawany« (1): Do Stároftów zebracy tułáiący łie, do więzienia máią bydz oddawáni. *SarnStat* 517.*

b. Bogu [komu] (1) : iż iáko dzyatki bywáią nam dane od Páná Bogá/ á łá nam iákoby fkárbem iego/ tedy iemuż oddawáne być máią/ áby chwale iego fluzýły. *RejPosWstaw* [41²]v.

3. Odplacany [komu] (2) :

*Frazy: »dobrze złym bywa oddawano« (1): Azáfz dobrze złym bywa oddawano? *PowodPr* 19.*

»zapłata bywa oddawana« (1): Aczkolwyek też wtem żywoćye wyele zapłaty bywa fwyęty^m oddawano *KromRozm I H2v*.

4. *Wydawana za mąż [komu] (1)*: W Grodku [*królowa Zofia*] okrczczona y oddawána była Krolowi *BielKron 385v*.

5. *Ofiarowywany rytualnie Bogu (o symbolicznym ofiarowaniu synów pierwородnych w Starym Testamencie) [komu] (1)*:

Szereg: »ofiarowany a oddawany« (1): [*W rozdziale pt. Ewanyelia ná dzyeń ofiárowania Páńfkiego do kościoła*] A Iżbychmy zrozumieli ikąd tá powinność á tá wftáwá zakonna powftála była/ iż ty dziatki pirworodne były ofiárowáne á oddawáne Pánu Bogu *RejPos 56*.

6. *Czyniony; wyrządzany, wyświadczony komuś; przeważnie we frazach z rzeczownikiem określającym rodzaj czynności [w tym: komu (5), czemu (2)] (9)*: Azaż to nie wielkie łá prawdziwey miłości chrześcijánfkiey znáki/ ktore nie tylko żywym/ ále też y zmárłym oddawáne bywáią? *ReszHoz 123*.

Frazy: »cześć (i chwała) oddawana jest (a. bywa)« = *składany jest nabożny hołd (2)*: *LatHar 396*; ktorey [*Trójcy Św.*] przez Chrístufá cześć oddawána bywa. *WujNT 576*.

»liczba ma być oddawana« = *należy dokonać rozliczenia (1)*: Liczbá ma bydź oddawána od obu [*podskarbach*] ná Séymie wálnym. *SarnStat 1202*.

»ofiara jest oddawana« = *odprawiana jest msza (2)*: oná to ieft ofiárá/ [...] ktora ná koniec przez pułtorá tyśiácá lat/ y więcey/ ná miescách roznych/ [...] była do tego czáfu Pánu Bogu oddawána *LatHar 75; SkarKaz 157a*.

»oddawane bywa (a. ma być) posłuszeństwo« = *należy być posłusznym [szyk zmienny] (2)*: *Phil D3*; Vrzędowi chocia złemu poślufzeńftwo ma być oddawano. *WujNT Ccccc3*.

»przysięga oddawana jest« = *składana jest przysięga (1)*: [*nowokrzczeńcy*] to łobie máią zá grzech [...] áby przysięgi słuźnie oddawáne były *WujJudConf 215*.

Cf **ODDAWAĆ**

KW, MG